

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броја. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЙ 30. У Новоме Саду, 14. Августа 1861. **ГОД. IV.**

Литургичный Катихисисъ.

(Продуженъ.)

ГЛАВА IV.

О светымъ сосудима, стварма къ Богослужению потребныма.

Шша се разумева чрезъ сосуде црквене?

Чрезъ сосуде црквене или свете разумеваю се орудия свещеннодѣйствию неотложно потребна; и есу слѣдуюћа :

1. Дискосъ. 2. Чаша. 3. Звезда. 4. Ложица. 5. Покровцы. 6. Антиминсъ. 7. Копіе. 8. Дарохранителница. т. е. ковчегъ или кивотъ. 9. Крстъ. 10. Евангелие 11. Кадиланица. 12. Рипида.

Шша е дискосъ?

Дискосъ е округли танъириѣ (блюде) одъ архирея освеѣно на раздробление тѣла Христова употребляемый. Дискосъ е освеѣный сосудъ іоштъ одъ времена апостола, и ради увеличана божествене службе, мора бити златанъ или сребрнъ, или ако е одъ другогъ кога метала ипакъ мора бити позлаѣнъ. — Дискосъ тайно знаменуе ясле у којима се Богочовекъ родио, и знаменуе гробъ, у комъ е свето тѣло Христово одъ Іосифа и Никодима положено было.

Шша е чаша?

Чаша или потиръ есте сосудъ златный или позлаѣный за свещеннодѣствие свете крови Христове устроенъ: означава ону исту чашу кою е Господъ давао ученицима своима пити свою кровь; и узе чашу говорећи: „Пійте Ѡ немъ кси“ и т. д.

Шта е звезда?

Да бы свете частице одъ свакогъ прикосновена сохранѣне быле, изнашао е св. Иоаннъ Златоустъ звездицу, на четири края као дугу савиену, узвишену и укрепљену. Звезда она есте образъ оне звезде на востоку при рождению Христовомъ указавше се, која е предъ волхвима ишла, и њыма на поклонение Христу идућима путь показивала, ставши надъ вертепомъ у комъ се Христосъ родио, близу Витлева сущимъ. И ста верхъ идѣже бѣ отроча.

Шта е ложица?

У древна времена верни причешћуюћи се, прима-ли су тѣло Христово у крвь т. е. освећено вино умочено, и тако мушки полъ на голу руку, као шго садъ свештеницы примаю, а женски полъ на чисто платно; но светый Златоустъ променио е тай обичай и заповедио е, да бы свето причешће т. е. евхаристию ложицомъ т. е. кашикомъ вернима у уста давали. Ова ложица (кашика) мора быти златна или позлаћена, и потомъ освећена одъ архиерея, и такову кашику ни-пошто на друго употребыти ние слободно.

Колико, и на што су покровцы?

Свети дари трима покровцима покриваю се, пр-вимъ *дискосъ*, вторимъ *поширѣ*, а трећимъ и найве-ћимъ *обадвоє*, врбо свештенодѣйство есте образъ жи-вота, страдања и смрти Христове: „слижди аще есте хлѣбъ сей и чашѣ сѣю пиете, смерть мою возвѣщаете, — и — сѣ творите комое воспоминаніе.“ И зато се именуе *предложение*, што се на њму предлага њгово плот-ско рождение, страдание и у гробъ *положение*. Тако покровцы изображаваю пелене при рождеству, а су-даръ коимъ е Христосъ Спаситель у гробу по ли-цу покривенъ быо; а овај najveћий што обое по-крива именуе се *воздухъ*, кои сви дужни су бы-ти благовонымъ тамяномъ окаћени за успоменѣ Го-

спода и Бога и Спаса нашегъ Иисуса Христа. Тай воздухъ изображава камень навалень на гробъ Христовъ, а воздухъ зове се и зато, што представля мрачность оне ноѣи у којой е было *предание Христово* одъ ученика Юде, отвоѣненъ ка Каяфи, и пр. наже Св. Германъ.

Шша е Антиминсъ?

Антиминсъ као што е у глави 2. показано полагесе на Илтонъ освеѣненъ отъ Архи-Ереа и св. мощима испунѣнъ. Естъ онъ престолъ на комъ свештенодѣйство не само у цркви, но и на другомъ месту можно савершити; а безъ нѣга свештенодѣйство быти неможе.

Шша е копие?

Ножиѣ ради раздроблене части или просфоре называ се копие, и изображава оно копие, съ коимъ е воинъ пробоо на крсту ребро Христово, изъ коегъ е истекла крвь и вода. „Копіємъ прободе ребро ѣгш, и авіе изиде крокъ и вода.

(Продукиѣ се)

Успеніе божіе матере.

Ученици Христа Спасителя почитовали су преблагословену Дѣву Марию као матеръ свога учителя и Господа. Особито ю е почитовао возлюбленый ученикъ Христовъ Іоаннъ. Одъ оногъ часа, како е на крсту умируѣи Спаситель матеръ свою Іоанну препоручио, смаграо е онъ ню као свою роѣну матеръ, и она е одъ тога часа па до свое смрти у дому Іоанновомъ пребывала, Богу се молеѣи и размашляваюѣи по-божно о великой тайни спасения нашегъ, којой е она послужила.

Много година после Христовога Вознесения живила е Мати божия побуѣуюѣи вѣрне христіане бо-

www.УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
 поугодномъ животу и давајући имъ примѣръ добродѣ-
 тельи. Радость е нѣна была подпуна кадъ е доживи-
 ла, да се вѣра сына нѣнога међу юдеима и язични-
 цима по свима краевима свѣта разпростире, и да сви
 народи, кои Христа вѣрую, ню славе и блаженомъ ме-
 љу женама називаю.

Пуна утѣхе и радости о томъ, силно зажели пре-
 чиста Дѣва преселити се са землѣ на небо, и видити
 пресладко лице сына свога, кои седи отъ десна Бога
 отца небеснога. У таквой желѣи често е она излази-
 ла до горе Елеонске ронећи сузе и Богу се молећи,
 да се разстави одъ тѣла, и да се пресели у обите-
 льи небесне.

Кадъ се она овако Богу молила, яви іой се Арх-
 ангель Гаврилъ, и каже іой, да ће се до три дана
 преставити и отићи на небо, даживи и царуе са Хри-
 стомъ сыномъ своимъ. А за знакъ да ни тѣломъ нѣ-
 нымъ неће смръть овладати, него да ће она смрћу са-
 мо мало уснути и преселиги се у животъ, даде іой
 Архангель одну особито лепу райску грану, коя ће
 се носити на погребу нѣномъ предъ самртнымъ од-
 ромъ нѣнымъ.

Овоме гласу врло се обрадуе пречиста Дѣва, и
 само іоштъ ту одну желю имаѣаше, да за живота ви-
 ди све Христове Апостоле, и да самъ Христосъ Спа-
 ситель дође и прими духъ нѣнъ у свои руке. Желю
 сву пречисте Дѣве живо изражава св. црква наша у
 свѣтилну, кои се на Успение богородичино пов, и кои
 овако гласи: „Апостоли отъ конецъ совокуплшеся здѣ
 въ Гетсиманійстѣй веси, погребите тѣло мое, и ты
 сыне и Боже мой, прими духъ мой!“

Кадъ се причиста Богородица съ молитве дома
 поврати, саобшти она све што іой е явлѣно, Іоанну
 Богослову и покаже му грану райску; затимъ заповѣ-
 ди домаѣима да украсе собу и постелю, да окаде,

свеће запале и све за укопъ приправе. Иоаннъ яви Іакову брату господњѣмъ, првомъ епископу Брусалинскомъ и свима вѣрными, да ће се скоро преселити са земљѣ Мати господня. Ови дођу и почну горко плакати, но Богорица ихъ утѣши светуюћи ихъ да неплачу, него да се радују, ерѣ она прелази у больи животъ, гдѣ ће се сыну и Богу своме за нѣи и за све вѣрне непрестано молити. После тога нареди она, да се нѣне две хальине, што ихъ в имала, даду двема сиротимъ удовицама, коє в она и за живота подпомагала, и да се тѣло нѣно сахрани у Гетсимани, гдѣ су были гробови нѣныхъ родителя, и праведногъ Іосифа обручника и хранителя нѣногъ.

Кадъ в преблагословена дѣва Марія овако свелѣпо за укопъ свой наредила, на еданпутъ зачу се лупа нѣка као громъ, и многи облаци окружише кућу у којој се она находила. То су были Анђели божии, кои невидимо на облацима донесоше изъ свию краєва свѣта апостоле Христове предъ кућу Матере божие. Они зачуђени гледаху еданъ другога, докъ несазнаше, да ихъ в Богъ, по желѣи пречисте дѣве, сакупио на погребение нѣно. Пуни туге уђу у собу, у којој Богородица на постелѣи сеђаше, и поздраве ю плачући. Она ихъ матерински утѣши и препоручи имъ да се после погребѣ нѣногъ врате на своя места и продуже проповеданѣ слова божиега. На то дође и апостолъ Павелъ са седамдесеторицомъ ученика Христовыхъ и съ найзнаменитѣимъ христіанскимъ мудрацима, међу којима бѣше Діонисіє Ареопагитскій, Еротеј и Тимотеј. Мати божия прозиваюћи свакога по имену, благосиљаше ихъ, хвалећи вѣру нѣихову и труде, коє полагаху за Христа, и опростивши се са свима токло се помоли Богу за миръ и за благостанѣ цѣлога свѣта.

Напоследку наступи већ и часъ Успения божие

Матере. Запалише се многе ясне свѣће, и апостоли за-
почеше умилно поянѣ у славу Божию. На еданпутъ
васия се сва соба одъ превелике и необичне свѣтло-
сти. Спаситель съ ликомъ Авѣлскимъ невидимо си-
шавши се съ неба, приближи се къ своіой пречистой
матери и позове ю къ себи. Пречиста дѣва добро е
разумѣла позивѣ сына свога, и изговоривши по дру-
ги путъ оне свете рѣчи: „Бѣди мнѣ по глаголю тво-
емъ,“ — преда духъ свой у руке Спасителѣве нео-
сѣтивши бола самртнога.

У тай махъ зачу се умилно авѣлско поянѣ, и
вѣрни приступивши цѣлуваоу матеръ живота, а не-
моѣни кои се одра нѣнога дотакнуше, тай часъ се
изцѣлише.

Апостолъ Петаръ съ Павломъ, Іаковомъ и дру-
гимъ Апостолима узму на рамена одаръ и понесу пре-
чисто тѣло у Гетсиманию. Св. Іоаннъ Богословъ но-
сио е предъ нѣима ону райску граву. Народъ е и-
шао предъ одромъ и за нѣиме, поюѣи исходно пѣ-
ние. Спроводъ иѣаше са горе Сионске крозъ Бруса-
лимъ у Гетсиманию, а свѣтлыи облакъ као вѣнацъ
свудъ унаоколо окружаваше одаръ и спроводъ.

Силни народъ поврви на ову славу, Жидовски
свештеници науме оружиемъ растерати спроводъ и
потуѣи Апостоле, али Богъ имъ недопусти то учи-
нити; ерѣ онаи облакъ као каква стѣна закланяшеса
свию страна спроводъ божие Матере. Уеданпутъ се
на едномъ мѣсту облакъ малко са землѣ подиже, и
жидовски свештеникъ Атоние пунъ злобе и пакости, залет-
ти се к' одру; да преврне и на землю свали свето тѣ-
ло, алъ текъ што се онъ одъ дотаче, невидимо Ан-
ѣо божии одсече му оба две руке, ков се, на ужасъ
свию, за одаръ прилепише. Атоние стаде викати и
плакати, и покаявши се явно предъ свима, призна да
е расцетый Іисусъ правый сынъ божии. Св. Петаръ му

заповеди, да стави ране одсеченыхъ руку на онеде, лове што су на одру висиле. Атоние тако учини, и призвавши име пречисте Богородице, тай часъ му се руке изцелише. Тада Атоние и многи други Юдеи чудомъ овимъ поражени, приме Христову вѣру.

Спроводъ пође далъ, и Анђели божиі у въздуху поюћи еднако славляху матеръ божию. Дошавши у Гетсиманию, отдаху Апостоли последнѣ цѣлование пречистомъ и непорочномъ тѣлу Богоматере, и положи га у гробъ надваливши великій каменъ надъ двери гроба, па осташе ту три дана поюћи псаломске пѣсме.

Апостолъ Тома нив ту быо, кадъ се Мати божия у вѣчностъ преселила. Трећій данъ после нѣногъ погребения, по божиој наредби дође и онъ. Као му буде, кадъ чуе да се она преставила, и замоли Апостоле да му покажу тѣло нѣно. Апостоли се сажале на нѣгову молбу и договоре се да отворе гробъ.

Кадъ одвале каменъ и погледе у гробъ, на велико свое удивленѣ ненађу у вѣму свето тѣло, него само самртничке покрове. Са страхомъ цѣлую они ове частне остатке и помоле се Богу да имъ открие, шта се догодило съ мртвымъ тѣломъ преблагословенне Дѣве.

Тай данъ обѣдоваху они сви скупа, и кадъ су по обичаю после обѣда подизали хлѣбъ у славу пресвете Троице, чую они опетъ анђелско поянѣ, и подигнувши очи къ небу, опазе пречисту Богородицу на въздуху у неисказаној слави, са множиномъ Анђела. И она имъ рече: „Радујте се, еръ самъ я съ вама на веки:“ — Апостоли се на то поклонеше, и рекоше:*) „Пресвета Богородице помагај намъ!“

*) Обичай подизаня хлѣбова после обѣда у славу св. Троице и пречисте Богородице примили су одъ првухъ Христијана монаси, и све до скоро обдржавалц. Обичай тай zove се Панагия, или чинъ о Панагии.

Овымъ чуднымъ виѣнѣмъ увѣре се Апостоли да е мати божия треѣй данъ после свога успения и тѣломъ у небо примлѣна была. Одма дакле отиду на нѣнъ гробъ, па изваде изъ нѣга покрове за утѣху и сведочанство о томъ, да е она изъ гроба оживила, и да се тѣломъ преселила у вишнѣ обители, где се свагда и безпрестанка за насъ Богу моли.

Праздникъ Успения богоматере држи наша св. црква 15. Августа, а народъ нашъ назива данъ тай велика госпоѣа или велика госпоина. *) В.

Свеѣа у тамн и у сумраку.

(Продуженъ.)

5.

Буди поштенъ човекъ, па то е доста! То е најболя вѣра; друга ти не треба!

Быти поштенимъ човекомъ врло е добро и лѣпо. Али питанѣ е: кога ты разумешъ подъ именовъ поштенога човека? То име присваю себи много пута и они люди на којима су многа непоштена.

Запытай, на примѣръ, каквогъ младиѣа, кои е от-данъ грѣховима младости; кои пушта да му страсти господаре надъ разумомъ; запытай га само, е ли онъ поштенъ човекъ, па ћешъ се зачудити, шта ће ти на питанѣ то одговорити. Онъ ће ти реѣи: Мой весе-

*) Ово житие списано е по Синаксару, по књизи житие дѣве Марие одъ Бериѣа, и по повѣсти о успению Богородице, која се налази у проповѣдима Архимандрита Петрановиѣа. Изъ црквенихъ књига знања ради додае се јошъ и ово: Година роѣния и смрти дѣве Марие извѣстно се незна. Међутимъ држи се, да е она роѣна годиче отъ створена свѣта 5483. До 14. године пребывала е у храму Брусалимскомъ. У дому Јосифовомъ до благовѣсти пребывала е 15 месеци. Кадъ е родила Христа Спасителя былою е 16 година. У време Вознесения Христа овогъ навршила е была 48. годину. У дому Апостола Иоанна провела е 15 година, и преставила се у 63. години живота свогъ. Други опетъ држе да е она после Вознесения Христовогъ живила 24 године, а свега одъ роѣния до успения нѣногъ, веле, да е протекло 72 године.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

льий животъ, и пуштанъ срдцу на волю не смета ни найманъ моёй части, я самъ поштенъ у свачему, и ко в тай, кои бы се смео усудити мени у очи рећи да нисамъ поштенъ!

Запытай оногъ користолюбивогъ трговца, кои рѣавъ еспапъ за добаръ подмеће и люде вара; пытай надничара, кои не ради свойски, и ковага посао ни у пола невреди оне новце, што му ихъ газда дае; пытай фабриканта, кои изговараюћи се на рѣава времена, неда своимъ млађима ни недельомъ одмора; пытай трговца, кои и на najveће празнике, и у само време свете литургии купуе и продае: запытай ма кога одъ нѣи: есу л' они поштени? Сваки ће ти сме-ста одговорити: „Я самъ поштенъ човекъ, а што непазимъ на ковакве ситнице, него само на свою користь, то ми јошъ већу часть чини предъ разумнымъ людма, еръ гледамъ за собомъ!“

Пытай раскошногъ човека и жену, кои узалудъ троше много на ело, одело, покућство и на увеселеня, а овамо жале еданъ новчићъ издати на цркву и на школу, на кнѣиге и на добро воспитанъ свое деце; пытай тврдицу, кои на дукати седи, а сиромаху ни паре не удели; пытай гаднога пияницу, што по васданъ седи у крчми, запытай ихъ само, есу л' они поштени? свакић ће ти одма одговорити, да е поштенъ, гдикои ће јошъ назвати себе и честићшимъ, а свою любиму страсть ни еданъ неће за непоштенъ држати; она е нѣму драга и рођена; она му е изворъ сваковрстногъ наслађеня.

И тако по сведочби свию овде наведеныхъ частныхъ лица могу се назвати поштенымъ людма и варалице, пиянице, ћир-янѣ, и сви найневалялии люди, само ако нису ухаћени были у крађи, и ако се нисе дозволао да су кога убили или на смрть истукли.

Ала ми е лѣпа та нова нехристьянска нравственость!

Ко ние седио у тавници, и ние носило окове, коме ние за главу суђено; тога држе по тој новој нравствености већ за сасвимъ поштена човека, и мисле, да му ни самъ Богъ судити неможе. По тој нравствености ако желимо судити о честитости когъ човека, ние вужно гледати каквогъ е онъ срдца, него есу л' читава леђа.

Каква е дакле то вѣра, коју ты вѣромъ поштенога човека називашъ? Можешъ ли ты јошъ тврдити, да е она вѣра, која све осимъ јавне крађе, отиманя и убијства допушта, права и добра вѣра!

Тако нитко немисли, — велишъ ты — такова вѣра ние вѣра, него е развратностъ и проклетина. Ја подъ именовъ поштенога човека разумемъ много више него што се обично држи. Поштенымъ називамъ ја само онога, кои свое дужности како валя извршуе, и кои не чини никаквога зла!

А ја опетъ искуство за сведочбу узимајући, на речи твоје ово одговарамъ: „Ако си ты у самомъ дѣлу такавъ, за каквога се издаешъ, и ако си постао такавъ безъ силне помоћи спасителне вѣре; то си ты нѣкакво чудо на свѣту. Али ја невѣруемъ, да си ты башъ тако сасвимъ добаръ, да у тебе нема неваљалыхъ склоностий и страстий; еръ се те у свакога човека налазе. Па кадъ ты имашъ, на примѣръ, волю къ развратности, неумѣрености и сластолюбивости; то ко ће тебе обуздати, ако вѣре немашъ? Ако си ты склонѣнъ срдитости, ленѣости, злопамтеню и охолости; то ко ће управљати твоимъ страстима? Ко ће задржати твоју осветљиву руку, ко ли ће обуздати оговорљивый езикъ? Све то кадаръ е учинити само страхъ божий, аљ о томе почетку сваке мудрости у вѣри твојој ни спомена нема.

Рећи ћешъ: Све е то кадаръ и разумъ учинити!

Аль се варашъ. Мы по искуству знамо, да е све оно што разумъ чини немоѣно за укротити буйне страсти, шта више да многе одъ нѣи разумъ човечья одобрава и држи ихъ да су на свомъ мѣсту. „Азъ проданъ подъ грѣхъ“ говори апостолъ Павле: „Азъ плотанъ есмь проданъ подъ грѣхъ. „Не еже хоцѣ, доброе, сѣе творю: но еже не хоцѣ, злое, сѣе содѣваю. Сослаждаюся законъ дѣховномъ по внѣтреннемъ челоуѣкъ: виждѣ же инъ законъ ко оудѣхъ моиуъ противъ коюущъ законъ оума моего и плѣнакъ мѣ законъ грѣховнымъ сѣшимъ ко оудѣхъ моиуъ. (Римлян. VII. 14. 19. 22. 25.) Шта те дакле може утаквомъ одъ вѣре однаѣеномъ станю задржати да не чинишь зло? Ништа друго, но само страхъ одъ полицие. Но кажи ми, каква е то вѣра, и у колико е поштень човекъ, кога у реду држати може само една полиция? Не, не, само една християнска вѣра, дае нама довольна и дѣйствителна средства противъ страстїй; само е она кадра противстати буйномъ стрему нѣиховомъ и побѣдити силну снагу нѣихову.

Као годъ што е истина да човекъ нѣе авѣео, нѣти е безгрешанъ; тако е исто истина, да безъ помоѣи християнске вѣре неможе човекъ свагда вѣрно испунавати све оне дужности и обвезности, кое човека право поштенымъ човекомъ чине, а особито безъ помоѣи християнске вѣре, неможе човекъ свое дужности и обвезности испунавати съ чистомъ намѣромъ и одъ свегъ ерца, а то се иште ако хоѣемо да дѣло човечие нравствено достоянство има.

Слабость е наша човеческа тако велика, да и сами найдобродѣтельнїи християни кадкадъ поклизнути могу; а ты еданъ хоѣешъ, да си слободанъ одъ грѣха. Кадкадъ и сами найдобродѣтельнїи християни погреше, премда изъ источника вѣре црпе снагу много веѣу, него што е снага човеческа; а ты одданъ при-

роднымъ склоностима, и подчинѣнъ хилядама опасностей у свѣту, тврдишь, да си кадаръ быти свагда вѣранъ своимъ дужностима! На све то я ти одговарамъ съ пунимъ увѣренѣмъ, да свакій онай, — кои неимаюћи у себи вѣре, држи себе за поштена човека у томъ смислу какавъ ты съ томъ речию съдѣнявашъ, — или самъ себе вара, или лаже па вара друге.

(Продужиѣ се.)

Къ 20-омъ брою Буквара.

Господь Богъ в са небеса каз'о:

„Седамъ има у неделѣ дана,

Шестъ вамъ дамъ да се потрудите,

Безъ разлике сложно да радите,

И ужитакъ себи заслужите.

А неделю данъ на брою седмый

Посветите мени створителю,

И долазте у свету црквицу,

Гдѣно љу васъ лѣпо научити,

Како валя мене поштовати,

Добрымъ быти и добро творити;

Уделити слепу и сакату,

Наранити и гладно и жедно.

Одѣнути што одѣла нема.“

Слушай Сынокъ и запамти рѣчи

Творца твога отца небеснога,

Па овако светкуй и прославляй

Данакъ Божій свету неделѣцу.

Добры́ сынъ.

Романъ сынъ старогъ нѣкогъ надничара, дође у сусѣдно село, и запыта богатога селянина, былъ га могао у службу примити. Съ драге волѣ, — одговори овай — ты ѣшъ кодъ мене овце чувати, а я ћу те ранити и одѣвати; па ако се іоштъ поштено узвладашъ и будешъ вреданъ, даћу ти іоштъ къ томе шесть форинти плате на сву годину.

Романъ се обећа да ће господара свога слушати и вреданъ бити, али га учтиво замоли, да мусвакога мѣсеца припадаюћи део плате издае. А шта ће ти новци — запыта господаръ — вальда ѣшъ да ихъ потрошишъ на коешта? Боже ме сахрани, како бы я новце потрошио, одговори Романъ. Я имамъ кодъ куће старота и слабога отца, кои неможе себи ужитакъ заслужити; зато самъ радъ нѣму у колико могу помоћи; и свакогъ мѣсеца мою плату дакати му.

Дѣтиньска любавъ Романова допадне се селянину, онъ прими дѣчка у службу, и плаћао му е по петесетъ новчића на мѣсець, а добрый сынъ носио е отцу своме те новце, и што е годъ одъ уста своихъ заштедити могао, и съ тымъ е благословъ свогъ старогъ родителя у пуной мѣри заслужио.

Романъ е быо благодаранъ сынъ. Така треба да су сва дѣца. В.

О клеветахъ.

Кадъ мудромъ Платону доказаше, како неки люди за нымъ зло говоре, одговори онъ: што ћу имъ; алы я ћу тако живити, да имъ нико неверуе.

Брблянѣ.

Мудромъ Аристотелу дође еданъ брблянѣ човекъ и говораше тако, да се ни репа ни ушию беседи незнаѣаше; а кадъ се на последку поче извинявати, и са многимъ увиянѣмъ рече: я се боимъ, да ти нисамъ са моимъ дугимъ говоромъ на досади, — одговори му свай: небой се, ни самъ те ни слушао, шта си говорио.

С у е т а.

Мудри Демонакъ сукоби едаредъ на улици едногъ поношльвогъ младића, кои се са своимъ новымъ и финимъ вуненимъ альинама врочише, и пристунавъ къ нѣму, опица мало альину и рекне: Ёли, ту в вуну пре тебе некое марвинче носило?

О р а о.

Едаредъ упиташе орла, зашто онъ свое гнѣздо онако високо вие; и свою децу на онакой висини одранюе; а онъ имъ одговори: а да одкудъ би се усубивали надъ облаке узлетати, кадъ би ихъ по низама и по руцама одранъзвао?

Една рачунска игра.

Знаменитогъ броя 9.

Овай в брой у свима видовима обичногъ писменогъ рачуна врло знаменитъ.

Покушай на 9, додавати іошъ 9, и іошъ 9, и тако све далъ, и добиваешъ све онаке броеве, коихъ цифре поединце узете и адиранъ опетъ 9 изнесу. Н. пр. $9 \times 9 = 18$, у цифри 18 има напредъ 1, натрагъ 8, а 1 и 8 всеу опетъ 9. Н. пр. $9 + 9 + 9 = 27$, или 2 и 7 опетъ 9, и тако ти е крозъ целу талицу адиције одъ броя 9, пакъ терай е и преко 100. Начини само ту таблицу.

Таблица адиције броя 9, кадъ се одоздо терати пође претвори се у таблицу субтракције тогъ истогъ броя; и ту е та иста знаменитость тогъ броя.

Умножи ма кои брой са 9, и изаћиће ти увекъ опетъ такавъ брой, коегъ поедине цифре скупа адиране 9 даю, едаредъ или више реда, исто као и кодъ адиције. Н. п. $9 \times 4 = 36$, или 3 и 6 = 9. Н. п. $68 \times 9 = 612$, или $6 + 1 + 2 = 9$.

И кои годъ се брой са 9 начисто подели дае, тогъ е увекъ и сума поедини цифри опетъ 9, или едаредъ или више реда узето. Н. пр. $324 : 9 = 36$, то е 3 и 6 = 9, или то е 4 пута 9.

Исто е тако ако кои брой мултиплицирашъ са броемъ, кои се са 9 начисто поделити дае. Н. п. $345 \times 27 = 9315$. Сума ови цифри е $9 \times 3 \times 1 \times 5$, а то е 18, т. е. 1 и 8 = 9, или $18 = 2 \times 9$.

Узми ма коя два броя, али такова кои се крозъ 9 начисто поделити даю, и сабери ихъ, опетъ ће изаћи сума цифри 9, или едаредъ или више реда узето. Н. пр. 18 и 36 = 54, или 5 и 9 = 9 или $54 = 6 \times 9$. Н. пр. 81 и 108, оба крозъ 9 поделљива броя, износе 189, или $1 + 8 + 9 = 18$, а то е опетъ 1 и 8 или 9, или е $18 = 2 + 9$.

Овако мошешъ сваки брой погодити, кои се крозъ 9 начисто поделити дае, кадъ нѣгове поедине цифре

саберешъ, и нађешъ да изнесе 9 вдаредъ илъ више реда узето. Н. пр. 4131, то е $4+1+3 \times 1$, износи 9. дакле брой 4131 дае се кровъ 9 начисто безъ остатка поделити. Н. Пр. 564732, износи $5+6+4+7+3+2$, а то е 27, а 27 да е се, дакле и 564732 начисто поделити.

Овако можешъ свакомъ човеку, ма кои брой онъ написао начинити, да ће онъ тай брой свой са 9 поделити моћи начисто, кадъ оне цифре кое е онај написао сабере, и што недостае до најближегъ са 9 начисто поделыва броя, дода. Н. пр. 276, то е $2+7+6=15$, најближи томъ кровъ 9 поделыви брой е 18, валя дакле да додамъ јоштъ 3, да буде 2763, и онда му подај нека самъ дели.

Ако га видишъ, да незна мултипликације добро, пакъ и са дивизиомъ кубури, а ты га научи јоштъ и ово: да квоциентъ у дивизии са 9, увекъ онолики излази, колики е први брой дивидента, ако овај са идућимъ за собомъ броемъ манъ одъ 9 износи, а ако илъ управо 9, илъ више одъ 9, оно за 1 више него што е први брой. Н. Пр. 798696. дели се са 9. овако: Први брой у квоциенту биће почемъ 7 и 9 оба прва броя дивидента изнесе више одъ 9 са 1 више одъ првогъ броя, дакле 8, и тако далъ. Покушай да видишъ ель истина?

Учитилска места.

На новосадеки салаши, кодъ Ченейске цркве, отвара се школа, и потребанъ е учитель. Годишня му е плата 320. фор. а. вр. 3. хвата дрва, и слободанъ квартиръ. Рокъ овогъ стечај трае до 1. септ. о. г. — Проситељи имаю се обратити на плем. магистратъ Н. Садеки.